Gemeente Amsterdam

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	Datum verzending / Datum collegevergadering
Portefeuille(s)	Sport en bewegen
Portefeuillehouder(s):	Mbarki
Behandeld door	Sport & Bos (bestuurszaken.sb@amsterdam.nl)
Onderwerp	Begeleidende brief Visie "Amsterdamse Sportparken: gastvrij & verbonden" en bestuurlijke reactie advies Sportraad Amsterdam

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met trots presenteert het college u de visie "Amsterdamse Sportparken: gastvrij en verbonden". In deze brief neem ik u allereerst mee op de hoofdlijnen uit de visie en vervolgens geef ik een reactie op het advies van de Sportraad Amsterdam ("Reactie Visie Amsterdamse sportparken" d.d. 28 juni 2024).

1. Hoofdlijnen visie Amsterdamse Sportparken
Amsterdam telt maar liefst 592 sportvelden, 38 sportparken en 26 tennisparken. Sport is altijd om de hoek. Het brede sportaanbod is iets unieks en ons sportareaal vertegenwoordigt een enorme waarde voor de stad. Waar je ook woont in de stad, er is altijd dichtbij een plek om te sporten, spelen en bewegen. Sportparken zijn hierbij een belangrijke schakel. Zij zijn als het ware grote huiskamers, waar elke Amsterdammer zich welkom hoort te voelen om gebruik te maken van het sport- en beweegaanbod. Een aanbod dat aansluit en meebeweegt met de behoefte van Amsterdammers.

De visie Amsterdamse Sportparken richt zich op de vraag hoe we sportparken beter kunnen benutten voor de stad. In het coalitieakkoord is aangekondigd dat we toewerken naar intensiever en efficiënter gebruik van onze sportparken; een opgave die in de context van groei en verdichting van de stad urgenter is geworden. Met deze visie geven we invulling aan deze ambitie.

Het college wil investeringen in accommodaties nog meer koppelen aan de sociale opgave in de stad, zodat de beweeg- en sportdeelname kansrijker wordt in de wijk en zo bijdraagt aan een gezonder en meer verbonden stad. Als we op een andere manier kijken naar onze sportparken – naar de ruimte, het groen, de gebouwen en de clubs – bieden onze sportparken een bron van inspiratie en kansen om de positieve effecten van sport en bewegen verder te vergroten. Vooral op plekken in de stad waar dat het meest nodig is.

De ambities voor onze sportparkontwikkeling zijn:
1. *Voldoende en gevarieerde sportparken* voor iedere Amsterdammer: inzetten op nieuwe compacte plekken voor sport en bewegen, optimalisering van de bestaande sportparken en het toevoegen van nieuwe sportparken
2. *Intensief gebruikte sportparken* die aantrekkelijk en toegankelijk zijn voor elke Amsterdammer. Openbaarheid en vitale sportclubs spelen hierin een belangrijke rol

3. Sportparken die bijdragen aan *maatschappelijke uitdagingen* zoals kansengelijkheid, participatie en eenzaamheid.
4. *Duurzame, klimaatadaptieve en natuurinclusieve* sportparken

Intensiever gebruik van onze sportparken door betere verbinding met de omgeving
We zetten een beweging in die leidt tot een betere verbinding tussen onze sportparken en hun omgeving. Dit bereiken we met fysieke aanpassingen maar ook door samen met sportaanbieders een programmering neer te zetten die nog beter aansluit bij de behoefte van bewoners uit de omliggende wijken. We maken onze sportparken daarom toegankelijk voor een mix van traditionele gebruikers (sportclubs en bewegingsonderwijs), anders georganiseerde sportaanbieders, sportbuurtwerk, maatschappelijke en commerciële partijen en aan nieuwe (vormen van) sporten.

Het doel om de sportparken intensiever te gaan gebruiken wekt de indruk dat deze nu niet optimaal worden gebruikt. Dit is niet het geval. De druk op een aantal parken in de stad is juist hoog, met wachtlijsten als gevolg. Maar op andere plekken zien we nog wél ruimte en kansen om voorzieningen beter te benutten. Sportclubs hebben hierin een belangrijke rol. Onze sportparken worden in eerste instantie gedragen door sportclubs waar vele vrijwilligers actief zijn die ervoor zorgen dat Amsterdammers samen kunnen genieten van sport en spel. Vitale sportclubs zijn dus essentieel voor toekomstbestendige en verbonden sportparken. Zij zijn organisatorisch sterk en maatschappelijk actief en bij uitstek dé plek waar verschillende Amsterdammers niet alleen samen komen om te sporten en bewegen, maar ook om betrokken te zijn bij andere leden en buurtgenoten. Het is niet vanzelfsprekend dat alle sportclubs vitaal zijn. Dat hebben de energiecrisis en coronapandemie laten zien. We zien sterke verenigingen met veel leden en activiteiten, maar ook clubs die het zwaarder hebben. Deze clubs zitten vaker in ontwikkelgebieden (Noord, Nieuw-West en Zuidoost). Daarom faciliteren we onze sportclubs ook op die plekken met hoogwaardige voorzieningen en ondersteunen we sportclubs om krachtig en toekomstbestendig te worden en blijven, zodat zij een (nog) grotere rol kunnen spelen voor de stad.

Daarnaast hebben we, om de verbinding met de omgeving kracht bij te zetten, drie sportparkregisseurs aangesteld in Noord, Nieuw-West en Zuidoost. Zij zijn de oren en ogen van sportparken en moeten zorgen dat de parken met een passende programmering optimaal worden benut. Kortom, de effectiviteit van sportparken staat of valt met een goede wisselwerking tussen de hardware, software en orgware. Bovendien kan het intensiever gebruik van sportparken een positieve bijdrage leveren aan het veiligheidsgevoel van gebruikers op onze sportparken.

Multifunctionele sportparken die bijdragen aan maatschappelijke uitdagingen
We gaan meer en vaker slimme combinaties maken op onze sportparken door ze multifunctioneel in te zetten en functies toe te voegen aan de sportparken, zowel in de inrichting als in de exploitatie. U kunt dan denken aan kinderopvang en buitenschoolse opvang, medische hulpverlening, dagbesteding, muzieklessen, volkstuinen en flexibele werkplekken. Of het aanleggen van eigentijdse avontuurlijke (beheerde) speeltuinen op en rond sportparken waar kinderen kunnen bewegen en spelen en ouders elkaar ontmoeten. De integratie van dergelijke functies kan helpen bij verdere professionalisering van onze clubs en de ambitie om onze sportparken opener te stellen biedt dus volop kansen om koppelingen te maken tussen sport en andere domeinen.

Het openbaar toegankelijk maken van onze sportparken brengt echter ook dilemma's en uitdagingen met zich mee. Nieuwe gebruikers willen ook gebruik maken van kleedkamers en een kop koffie drinken, maar de clubhuizen zijn veelal niet in eigendom van de gemeente. Multifunctioneel gebruik kan daarom niet zonder afstemming met de gebruikers van het park. Zo heeft het niet handhaven van onrechtmatig gebruik van onze sportvelden er mede toe geleid dat het aantal commerciële voetbalscholen de afgelopen jaren exponentieel is gegroeid. Zoals u weet gebeurde dit veelal onrechtmatig en werd er geen huur betaald wat een ongelijk speelveld met de verenigingen creëerde. En hoe graag we dat ook willen, niet overal kunnen we de hekwerken verwijderen of het park 24 uur per dag openstellen, omdat de veiligheidssituatie dit helaas niet toelaat.

Er ligt geen blauwdruk voor in dit plan; daarvoor is de situatie op de sportparken te verschillend. De visie beschrijft vooral methodisch hoe we samen met de verschillende stakeholders rond de parken willen komen tot de realisatie van de ambities. De optimalisatie van onze sportparken in de Masterplan-gebieden biedt kansen om de parken fysiek en sociaal te revitaliseren. We leggen de komende periode hierop de focus. Grote herontwikkelingen in de Masterplangebieden zijn onder meer de herontwikkeling van het Sportpark Ookmeer, Bijlmersportpark en Sportpark Sloten. Uw raad wordt hier nog over geïnformeerd.

Duurzame sportparken
Op sportparken komen ook veel duurzaamheidsthema's samen. Bij de realisatie van de klimaatambities van Amsterdam nemen zij dan ook een belangrijke plaats in, omdat sportparken een belangrijke schakel in het groene netwerk van de stad zijn. Om die reden ontwikkelen we sportparken die, gelet op alle gevolgen van klimaatverandering, duurzaam worden beheerd en onderhouden. In februari jl. heb ik uw raad geïnformeerd over voortgang van onze *aanpak Sport en Duurzaamheid*, waarmee we op onze sportparken bijvoorbeeld zorgen dat kunstgrasvelden kunnen worden ingezet voor waterberging of de opwekking van warmte, het innoveren op het gebieden van kunstgrasvelden en het aanbrengen van LED-verlichting.

2. Bestuurlijke reactie advies Sportraad Amsterdam (d.d. 28 juni 2024)
De Sportraad Amsterdam heeft zich gebogen over de visie en drie aanbevelingen gedaan (zie bijlage). Het college wil de Sportraad allereerst danken voor het advies. Hieronder gaan we puntsgewijs in op de adviezen.

- *Toegankelijkheid*
  Allereerst adviseert de Sportraad om een visie en concreet plan te ontwikkelen op de toegankelijkheid van Amsterdamse sportfaciliteiten voor sporters met een beperking. Deze aanbeveling van de sportraad wordt door het college onderschreven. Iedere Amsterdammer moet immers toegang hebben tot passend aanbod en voldoende toegankelijke sportvoorzieningen. De komende periode wordt met de Sportraad en andere relevante partijen verkend hoe we deze aanbeveling zo goed mogelijk kunnen uitvoeren en wat hiervoor nodig is.

- *Inrichting sportparken in relatie tot buurtfunctie*
  De Sportraad adviseert ook om de inrichting van sportparken af te stemmen op de buurtfunctie en de professionalisering van verenigingen. Het college neemt het aanbod van de sportraad graag aan om samen te zoeken naar nieuwe modellen waarin gemeentelijke sportaccommodaties breder en multifunctioneel worden benut. Een uitgebreider advies van de sportraad kan daarvoor een mooi startpunt zijn en is dus

welkom. Het toevoegen van meerdere functies aan onze sportparken zorgt er immers voor dat ze nog meer van waarde kunnen zijn voor onze stad en dit biedt inderdaad kansen voor nieuwe samenwerkingsverbanden en verdienmodellen voor Amsterdamse sportclubs.

- *Hoofdsportstructuur*
  Ten slotte adviseert de sportraad om de mogelijkheden te verkennen om een Hoofdsportstructuur in te voeren. Sportparken vormen al belangrijke schakels in de stedelijke groenstructuur en de grotere recreatieve en natuurlijke verbindingen. Daarom maken ze ook onderdeel uit van de hoofdgroenstructuur. De hoofdgroenstructuur beschermt de sport, maar kan - zoals de Sportraad benoemt - ook beperkend werken. Bijvoorbeeld als het gaat om de mate van verharding en bebouwing, het parkeren en ook ten aanzien van het toevoegen van functies. Daarom werd eerder in het concept beleidskader Hoofdgroenstructuur opgenomen om te onderzoeken voor welke sportparken geldt dat de ligging van de parken in de Hoofdgroenstructuur beperkend werkt. Gezien de recente ontwikkelingen rond het referendum over de hoofdgroenstructuur is nu nog niet duidelijk wat de verdere koers wordt en wat dit voor sportparken betekent. Pas als daar meer duidelijkheid over is kan ook worden bepaald of en hoe het advies van de sportraad kan worden opgevolgd om de mogelijkheden te verkennen om een hoofdsportstructuur in te voeren. Hier betrek ik de Sportraad graag bij. Intussen gaan we als uitwerking van de Omgevingsvisie aan de slag met een stedelijke Sport- en Beweegstructuur. Daarin wordt de ontwikkeling van een stedelijke structuur van grote en kleinere sport- en beweegplekken en routes in de stad uitgewerkt, die Amsterdammers uitnodigt buiten te bewegen en te sporten. Zowel georganiseerde als openbare sport- en speelruimte maken hier onderdeel van uit.

Gezamenlijke opgave
Deze visie is niet alleen het verhaal van sport. We willen met dit document onze samenwerkingspartners, binnen én buiten de gemeente, binnen het fysieke én het sociale domein, inspireren en samen met hen de koers bepalen. Ook is het een uitnodiging om samen met elkaar te werken aan de ambities en uitdagingen voor onze sportparken en voor onze stad. Samen houden we onze stad leefbaar, bestrijden we beweegarmoede en werken we aan duurzaamheid en de vitaliteit van onze mooie verenigingscultuur. Samen kunnen we de waarde van onze sportparken verder vergroten.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Sofyan Mbarki
Wethouder Sport en bewegen

Bijlagen
1. Visie Amsterdamse Sportparken: gastvrij & verbonden
2. Advies Sportraad "Reactie Visie Amsterdamse sportparken" d.d. 28 juni 2024